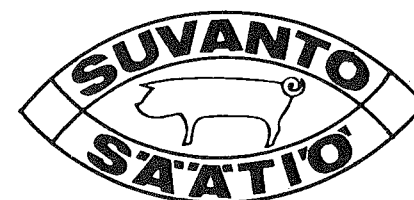

SUVANNON SEUTU

*Kaunista
kesää
1993*

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 4 1993
KESÄKUU

SAKKOLAN PITÄJÄJUHLAT
VESILAHDESSA 1. 8. 93.

TOIMITUKSEN TUOLI

Se on kesää nyt!

Kädessä on Suvannon Seudun juhannusnumero, joten lämpöistä keskikesän juhlaa kaikille lukijoille ja kirjoittajille.

Kotipitäjämatkailu on varmasti tas täydessä vauhdissa. Heinäkuulla on Sakkolassa luvassa myös patsasjuhla — siitä tarkemmin toisaalla lehdessä.

Muistojen matkat ovat viime vuodet innoittaneet monia kävijöitä kirjoittamaan kokemuksiaan — niin omia muistoja kuin nuoremman väen ensikosketusta juuriinsa.

Matkakertomuksia otetaan edelleen toimitukseen, mutta silti kirjoituksissa toivomus on kohtuomitta: ei liian pitkiä tarinoita, kiitos.

Suvannon Seudun toimituskunta oli koolla toukokuulla. Yksi keskusteluissa esille putkahtanut asia olikin se, että lyhyitä tarinoita, pieniä muistikuvia tapahtumista ja ihmisistä kaivataan. Ei kannata pelätä, että pikkujuttu ei olisi kertomisen arvoinen — siis kynät savuaan!

Seuraava lehti ilmestyy heinäkuun loppupuolella ennen Vesilahdessa vietettäviä Sakkolan pitäjäjuhlia. Lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa jo kesä—heinäkuun taitteessa. — mrt

**Vielä muutama paikka
vapaana**

**SAKKOLAN
KIVINIEMEEN**

22. — 25. 7. 1993.

Pikaiset ilmoittautumiset
iltaisin Kanervisto,
puh. (931) 174 341.

Lisää Saajejoen sattumuksista

Ei tunnu Saajejoen aiheesta noin vain pääsevän eroon, sillä ihmiset ovat kiinnostuneita tästä aiheesta.

Puhelimessa on kerrottu Matti Suokkaan olleen Saajejoen kalojen ja kalastuksen parhain asiantuntija. Meillä oli ikäero niin suuri, että nämä jokiasiat jäivät utelematta, vaikka Anu-emäntä olikin isäni serkku.

Kertokaa kaikki tähän jokeen liittyvät asiat, tositarinat — kalavaleet jätetään tulevaisuuteen — uskon palstatilaa löytyvän.

On minulle kerrottu, että Vuoksen vesistössä oli myös kortsa-niminen kala jolla oli poikkijuovat ja rasvavä! Nämä tuntomerkit täsmäävät lohien jokipoikaseen, eivät sovi meidän kortsaan joka oli särkikala.

Samaa kortsa-nimitystä lienee käytetty lohienpoikasesta Suomenlahteen laskeneen joen vesistössä?

Valtion ja yksityistalojen ja kylien vesiraja Vuoksessa oli käytännössä vain täysin veteen vedetty viiva ja täl-

le alueelle oli lohien kalastukseen so-piva väline Nuppi. Tämä erittäin vahva siimainen laite oli kuin yhdistetty uistin ja onki. Ärsykkeenä oli liijyyn upotettu peili ja syötti oli iso kasa kastematoja!

Kalastajat tunsivat kalapaikat ja syöttiin iskenyt isokin lohi kiskottiin väkivalloin suoraan veneen laidan yli. Ei Pohjois-Suomen saamelaisetkaan koskaan kalaa väsyttäneet aikanaan, vaan vetivät lohett ja taimenet suoraan ylös vedestä!

En ole näihin pakinoihin sisällyttänyt ainuttakaan kalavaletta, eikä sitä ole tämäkään: Suvannolla oli niin suuria sampia, että silmät oli kuin taltarikit!

Kaukainen muistitieto ja kirjallisuus myös mainitsevat satakiloisista, joskin viimevuosikymmeninä varmuus on vain 24 kiloista.

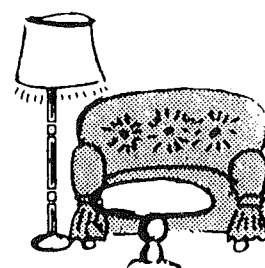
Kertokaa lisää, minun aiheeni ehtyvät näihin juttuihin.

Viljo Purontaa

SEURAAVA SUVANNON SEUTU ILMESTYY HEINÄKUUN LOPPUPUOLELLA.

Lehteen tarkoitettu aineisto on toimitettava kesäkuun loppuun mennessä!

Toimituksen puhelin iltaisin: (931) 374 8448,
osoite: Rautasemantie 375, 37550 MOISIO.

Verhoiluliike
AAPRO KIISKI

41490 NIEMISJÄRVI

☎ (941) 845 724

HANKASALMI

Sakkolan juhlien valmistelut vauhdissa

Sakkolan vuotuisten pitäjäjuhlien valmistelut ovat hyvää vauhtia käynnissä. Tämänkesäisen yksipäiväisen juhlan järjestävät Vesilahden Karjalaiset. Juhlapäivähän on elokuun ensimmäinen päivä ja sunnuntai, jolloin kaikki siis tuttuja tapaamaan Vesilahden uuden yläasteen tiloihin.

Juhlien jumalanpalveluskin järjestetään samoissa tiloissa, koska kirkko ei ole silloin käytettävissä korjaustöiden vuoksi. Juhlajumalanpalveluksessa saarnaa pastori Pertti Lampu, liturgina toimii Vesilahden kirkkoherra Aarre Laitila. On myös mahdollista, että kirkkokuoroakin kuullaan jumalanpalveluksessa, joka al-

kaa yläasteen liikuntahallissa kello 10.

Sen jälkeen vuorossa on kunnianosoitus Vesilahden kirkkomaalla Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä sekä sankarihaudalla. Kuljetus koululta järjestetään.

Pääjuhla alkaa liikuntahallilla kello 13.

Ohjelmassa on muun muassa musiikki eri muodoissaan. Torvisoittoa kuullaan Ylämäen soittokunnalta Marjo Höyssän johdolla. Kokoon on myös saatu petäjäveläinen laulukvartetti.

Karjalaisten laulun ja tervetulotoi-

votuksen jälkeen ohjelmaan kuuluu puhe, ja ennen väliaikaa nähtäneen myös rapsodia, joka on kuvaus kokemuksista ja tunnoista yhdeltä ke-säiseltä kotiseuturetkeltä Sakkolaan. Mukana esiintymässä koululaisia ja aikuisia.

Väliajan jälkeen kuullaan taas torvisoittoa, yksinlaulua ja ehkä puhuja löytyy tällekin ohjelmapuolikkaalle.

Musiikkiesitysten ja tervehdysten jälkeen tilaisuus päättyy loppusanoihin ja Maamme-lauluun.

Pitäjäjuhlien ruokapuolesta vastaa Vesilahden karjalaseura talkooväkinen ja koulun keittiöhenkilökunta.

Valkeat laivat

Sinilaineilla kaukana kerran ne valkeat laivat sous, veen helmet kuin timantit välkkyi kokan eessä, mi vaahdoten nous.

Vedenneitoko kaukana tuolla nyt kammannee kutrejaan, ja rannalla kaislikon puolla vanhus kokevi verkkojaan.

Minne kiitavi laiva tuo valkea? Kirkkorantahan, juhla nyt on. On hiljennyt arkinen touhu, kansa rientävi kirkkohon.

Herran temppeli kaukana tuolla jo siintävi kummullaan, ja sen kellojen kaiku kiirii pyhäamuhun rauhaan.

Pois kiitavi eelleen tuo aika, kaikk kaunis jäi rajan taa, mutt sinut muistan kuin eilisen päivän,

et painu sä unholaan.

Nyt kaukana rannassa siellä lojuu laivani valkoinen, mut jälkeen vuosien vielä, sua kaihoten muistelen.

Hilma Hokkanen

Kehtolaulu

Karjalan kunnailla lapsena kerran keinuin kehossa vemmelpuun, kuulin mie silloin kun käkönen kukkui, näin myös leivonkin simasuun.

Ylläni kaartui sininen kaari kaukaa valkeat pilvet sous, unetar hiipi jo silmähän lapsen utujen verhot niityille nous.

Se oli lapsuuden onnen aikaa satujen taikaa tiu'ut soi, satujen taikaa laineetkin lauloi keijut rannalla karkeloi.

Hilma Hokkanen

Kirjoittanut Hilma Hokkanen, o.s. Vanhanen, syntynyt Sakkolan Röykkylässä, muutti Räisälään men-tyään naimisiin Vilho Hokkasen kanssa, asui sittemmin Kokemäen Peipohjassa.

Hilma Hokkanen kuoli 12. 5. 1977. Siunattu Kokemäen Kooman hau-tausmaalle. 28. 5. 1977

Muistatthän

EDULLISET ILMOITUKSET

Suvannon Seudussa,

**1 markka /
palstamillimetri**

- **Kuolinilmoitukset**
- **Kokoukset**
- **Matkat ym.**

Soitto iltaisin toimitukseen
☎ **931-748 448**

Kirjeitse os.
**Rautasemantie 375
37550 Moisio**

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti,
ilmestyy 1992 8 kertaa vuodessa

Sakkolan kirkon vaiheet 1616—1941

Kristinuskon on mainittu tulleen Sakkolaan idästä joskus 1200-luvun lopulla, jolloin tunnustettiin kreikkalaiskatollista uskoa. Käytyjen sotien vaikutuksesta Sakkolan silloinen alkuperäisväestö luterilaisen ruotsalaisvaimojen johdosta suurelta osin siirtyi itäänpäin ja tilalle tuli lännestä, lähinnä Suomesta, luterilaista väestöä.

Sakkolaan lienee rakennettu ensimmäinen luterilainen kirkko Kiviniemeen jo 1500-luvun lopulla, jossa se toimi useamman pitäjän yhteisenä kirkkona. Ensimmäinen luterilainen kirkko Sakkolan kylään (nykyisin Gromovo) oli rakennettu vii-

meisen kirkkoherran virkatalon paikalle vuonna 1916, siellä on sijainnut myös hautausmaa. Tällöin oli Sakkolan kylässä myös kreikkalaiskatollinen kirkko. Kiviniemessä luterilainen kappeli säilyi isoon vihaan saakka, jolloin se sodan melskeissä tuhoutui.

Sakkolan kylään rakennettiin nykyiselle kirkon paikalle uusi kirkko vuonna 1674, ja tällä paikalla kirkko sijaitsi vuoteen 1941 saakka. Ukkonen poltti tämän kirkon ja uusi kirkko rakennettiin entiselle paikalle ja vihittiin Pyhän Jaakobin nimiseksi 22. 1. 1772. Salama tuhosi tämän kirkon melko pian 2. 8. 1776.

Kolmatta ja viimeksi käytössä ole-

vaa kirkkoa alettiin rakentaa v. 1779 ja se vihittiin 21. 2. 1781. Kirkon rakentajana toimi kuuluisa ruokolahelainen kirkonrakentaja Tuomas Suikkanen. Kirkko oli puusta rakennettu. Samassa yhteydessä rakennettiin myös erillinen kellotapuli.

Kirkon perusteellinen korjaus suoritettiin vuosina 1911—1913 arkkitehti Ilmari Launiksen suunnitelman mukaan. Tällöin sisustus uusittiin kokonaan, kirkko maalattiin sisältä valkoiseksi ja ulkoa punaiseksi. Lämmityskamiinat asennettiin kirkon alle lämmityskanaaliin, tämä kanaali on vieläkin havaittavissa kirkon raunioissa.

Muistokiven paljastus Sakkolan kirkkomaalla

Vuonna 1845 hankittiin kirkkoon Julius Buchartin rakentamat 9-äänikertaiset urut, jotka vv. 1911—13 korjauksen yhteydessä uusittiin Tulenheimon Kangasalta valmistamiin 20-äänikertaisiin urkuihin. Kirkkoon hankittiin vuonna 1879 Aleksandra Ståltinin maalaama alttaritaulu, joka esitti Kristuksen tivaaseenastumista.

Kirkossa oli 6 isokokoista kristallikruunua ja 2 pienempää kruunua. Kruunujen kohtalosta ei tiedetä, sillä ne jäivät kirkkoon suomalaisten poistuttua v. 1940 Sakkolasta.

Alttaritaulu, kirkon ehtoolliskalusto sekä muu kirkollinen irtaimisto saatiin paikalla majailleen rykmentinpastori Lauri Paunun toimesta siirrettyä pois sodan jaloista muualle Suomeen ja ovat vieläkin tallessa. Alttaritaulu sijaitsee nykyisin Kesälahden seurakunnan Villalan kyläkirkossa, ehtoolliskalusto on käytössä Lempäälän seurakunnassa.

Sakkolan kirkonkelloilla on oma mielenkiintoinen historiansa. Ensimmäinen kirkonkello hankittiin Kiviniemen kirkonkappeliin v. 1616 ja oli tehtävissään siellä nk. isoon vihaan 1700-luvun alkuun saakka, jolloin kolme Kiviniemen talonpoikaa upotti kellon läheiseen Suvanto-järveen. Itse Kiviniemen kappeli tuhoutui ison vihan melskeissä, mutta kello säilyi aina vuoteen 1818 saakka. Silloin tapahtui Suvanto-järvessä luonnonmullistus, järven pinta laski 7 metriä ja kello paljastui. Kello sai paikkansa Sakkolan kirkon kellotapulissa kahden muun kellon joukossa.

Kirkonkellot kätettiin talvisodan aikana 1940 ennen rauhan tuloa kanttorin Patamäellä sijaitsevaan virkatalon kaivoon. Kun Sakkolan väki palasi v. 1941—42 takaisin kotimaaisiin, kellot nostettiin ylös kaivosta ja toimitettiin sodan loppuvaiheessa Suomeen ja ne ovat nyt sijoitettuna Kansallismuseoon.

Sakkolan kirkko tuhoutui jatkosodan alussa 23. 8. 1941 jolloin venäläiset perääntyessään sytyttivät sen palamaan.

Suvanto-Säätiö järjestää matkan Sakkolaan 8.—11. 7. 93. Matkan pääasiallinen tarkoitus on juhlistaa kirkkomaalla muistokiven luovutustilaisuutta. Muistokiven luovutustilaisuuteen lähdetään 9. 7. Kiviniemen motellista kello 10 linja-autoilla. Tilaisuus alkaa kirkon paikalla noin klo 11 ja kestää puolisoista tuntia.

Ohjelmassa on:

- Alkutervehdys
- Alkuvirsi
- Selostus merkin suunnitte-

- lusta ja hankinnasta
- Merkin luovutus
- Merkin vastaanotto
- Seppelten lasku
- Pastori Leena Revon puhe
- Loppuvirsi

Tilaisuuden jälkeen palataan takaisin Kiviniemeen, jossa yhteinen illallistilaisuus motellin ravintolassa.

Seuraava päivä on varattu kotikyläkäyntejä varten. Halukkaille on nähtävästi myös mahdollisuus Valamossa käyntiin 10. 7.

Tällainen on Sakkolan kirkon tarina. Nyt kotiseuturököläiset käyvät kirkkonsa raunioilla muistelemassa hävitettyä kirkkoaan ja kirkkomaan mullassa lepääviä vainajiaan.

Sakkolan pitäjäsäätiön toimesta on pystytetty kirkon raunioille muistokivi muistuttamaan nykypäivän Sakkolan asujille vuosisataisesta kirkon paikasta.

Lempäälä 27. 05. 1993

Esko Kallonen

Matkan linja-autoreitit

Retkelle lähtee mukaan yli 100 kotiseutumatkailijaa. Tarkoitukseen on varattu kolme linja-autoa, joiden reitit ovat seuraavat:

AUTO 1 lähtee Turusta reittiä Turku — Huittinen — Humppila, Turuntien risteys — Urjala — Viiala — Valkeakoski, josta Pälkäneen kautta edelleen Lahteen ja rajalle.

AUTO 2 lähtee Kankaanpäästä reittiä Kankaanpää — Parkano — Kuru — Ruovesi — Ruhala — Orivesi — Tampere vanhakirkko — Lempäälä — Lahti ja edelleen rajalle.

AUTO 3 lähtee Tampereen vanhaltakirkolta reittiä Kangasala — Lahti — ja rajaa kohti.

Yksityiskohtainen reittiselostus aikatauluineen saadaan matkatoimiston lähettämän kirjeen mukana, mikä puolestaan lähetetään kesäkuun loppupuolella matkan osanottajille.

Mikäli jotain asian tiimoilta on kyttäväksi, ottakaa yhteys joko Esko Kalloseen p. 931-676 603 tai Elli Pulakkaan p. 931-375 1241.

Lapsuuteni niityt ja kukkulat

Petäjärven kylän Kiviniemen suunan viimeistä asuntoa kutsuttiin Ämmäläksi. Nimitys oli alkuisin parin sadan vuoden takaa, jolloin meillä oli asunut niin vanha ja pieneksi kuivunut ihminen, että kätkyessä liekuttettiin. Mihin sukuun hän kuului, siitä ei minulle ole kerrottu. Äijäni meni tähän taloon kotivävyksi ja isännäksi, vaikka lähes 100-vuotiaana lauloi vielä "Katariina Kaunoisesta" ja itkeä lirhautti lopuksi.

Katariina-mummoni kuului Kiviniemen kylän Tervonen—Varvas-sukuun, eikä Petäjärven Tervoseen.

Huhta-nimi oli taloa laajempi alue kotini ympärillä. Lie tarkoittanut viljelykseen otettuna kaskimaata. Kun viljelys jatkui muuttui nimenkin Taajemaaksi, lähin oli aivan kotini vierellä, kuului alkuaan Nuoran suvulle ja koska Ämmälänoja oli ylitettävä niin paikkaa kutsuttiin Sillankorvaksi.

Onko vielä pystyssä nro 15 yhteisellä mutatonilla Jaakkolan osalla kasvanut petäjä, joka oli jo silloin tasalata ja lähes yhtä paksu kuin pitkäkin?

Meiltä Piustin-joen suuntaan mennessä oli Ilosenniitty eli Lapilahreniitty. Niityn yhden osan nimitys oli Tyttölöiniitty. Kotini peltojen takana oli Kuparisen suvun Poroniitty ja siihen rajoittui niitty Suurenmunansuo! Ja tästä länteen Ahoniitty, joka oli kuivempaa maastoa.

Piustin eli Peto-ojan takana oli Maksimoi ja sieltä maasto yleni Iimamäen huikaksi, jossa talvisodassa tapeltiin noin vuorokausi puna-armeijaa vastaan.

Joen uomassa oli Karhumutkat ja takarannalla Hirvilähde. Kiviniemen kylän rajalla, Alpertinhan takana oli Perkiöi, joka oli kuivattua luonnonniittyä. Tämän alueen rautatie "lohkoi" kahteen osaan. Toinen osa rajoittui Haitaportti-nimiseen niityyn jossa meillä oli myös muutama hehtaari viljelysmaata.

PERÄ-PENKILTÄ

Haitaportista Saajejoen suuntaan mennessä oli Hiekkaharjusta virtaava lähdeoja Holotti. Tämä ei ollut avolähde, vaan jatkuva virtaus soraharjun rinteestä noin 5-senttisestä reiästä, johon oli laitettu puukouru, jonka päästä sai vettä astiaansa. Tämän Holotinlähteen veden uskottiin parantavan silmäsairauksia!

Toinen pohjavesi vuoto puhkesi, kun rautatie puhkaisi kotini kohdalta vesisuonen, jossa oli virtaus jatkuvaa, että sata metriä ojaa täytyi mukulakivillä tukea reunoista. Ja mikä ihmeellisintä: tähän kivireunukseen kasvoi sammalta ja kasvoi suokarpa-

lo! Kasvaako missään Suomessa hiekkakaivannossa suokarpalo?

Holotista Saajejokea myötävirtaan oli Pöyvänpää, niemi oikein toistastaa metriä noin 5 metrin kaivannolla poikki niemen! Noin kilometrin päässä oli Käreniemi joka ei ollut yhtä kapeakaulainen. Sahti lie kuulunut Kiviniemen kylään, vaikka omistajat olivat petäjärveläisiä. Sahti-sana vanhassa murteessa merkitsi kuohuvaa virtaus, koskikohtaa, ja alempana oli Leppäsahti. Lisäksi lapsuuteeni kuuluivat Kukkulapelto ja Ryypölakia.

Talvisotaan mennessä lakija oli jo tiheentynyt jyräväksi taimikoksi. Tämä ehkä 5 hehtaarin alue oli kylän ensimmäisiä puunmyyntiin kuuluvia alueita. Myyntiin kuului kaikki puusto ja maapohjakin! Mutta Mattisäntä vimmastui, kun asiaa enemmän ajatteli, täräytti tuhman sanan ja osti maapohjan takaisin! Kun lapsuuttani muistelen niin tämä Lakija kasvoi vain muutaman raikatuksen väspuun, mutta luonto itsestään siemensi alueen reunoilta aloittaen.

Tämän pakinan päätän Syväoan rotkomaiseen notkelmaan, joka oli yli puoli kilometriä pitkä notkelma johon sopi pikkuinen Rokolampi, suo, lähde ja purona virtaava vesi, suuntana etelästä pohjoiseen. Kylän alueella oli paljon palteita ja notkelmia, mutta suunta oli lähes kaikissa itä-länsisuunta, josta Syväoajannotko poikkesi suuresti.

Viljo Purontaa

SANANPARSIA

Tytöt on kaikki hyvii, mist ne tuhmat akat tulloo?

Se on liikaa ylellisyyttä, ku työmiehen akal on kaks tissii.

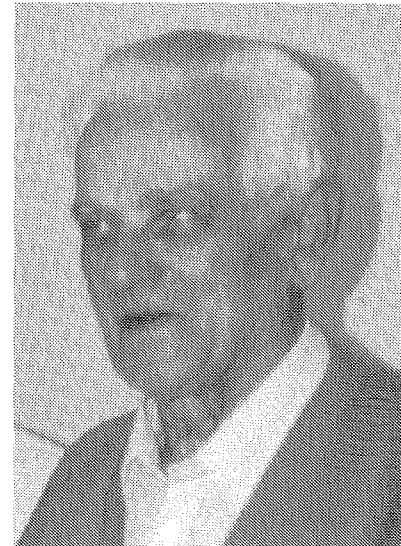
Nauru pidentää ikää, kun vaan ei naura kuollakseen.

Kaikkia kassuttaa, mut erilaill.

Mee mihinkäs meet, kun et vaan kotia mee, sano juoppo hevoselle.

On sitä akallakin vaivansa, kun on rääkyvät kakarat, ilkiä mies, vuotava pata ja märjät puut.

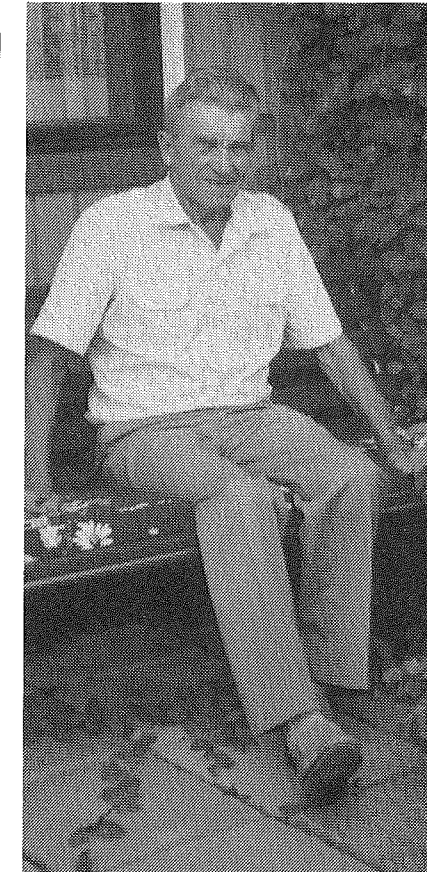
VUOSIA TÄYTTÄ-NEITÄ

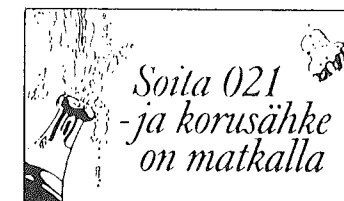
85 VUOTTA täytti 30. 3. 1993 maanviljelijä Viljo Mikko Karjalainen Punkalaitumella. Hän on sotaveteraani, arvotaan alikersantti, jonka taistelupaikkoina olivat talvisodassa (3/ErP6) mm. Rautu, Röykkylä, Kelja, Koukunniemi, Vuoksen Uusikylä ja jatkosodassa (1./JR23) Korpiselän Jalovaara, Lunkulansaari, Sääntämä, Tuulos, Syväri, Segesa, Semenski, (1/ErP15) Pitkäranta, Lemetti, Mursula. Viljo Karjalainen harrasti nuorena ollessaan urheilua. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Lapinlahti.

75 VUOTTA täytti 31. 3. 1993 Punkalaitumella Kerttu Maria Naskali, o.s. Jaatinen. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Lapinlahti.

60 VUOTTA täytti 12. 4. 1993 Aune Maria Virtanen, o.s. Pärssinen, Punkalaitumella. Vanhempien Emilia, o.s. Kallosen ja Edvard Pärssisen kotikylä oli Lapinlahti.

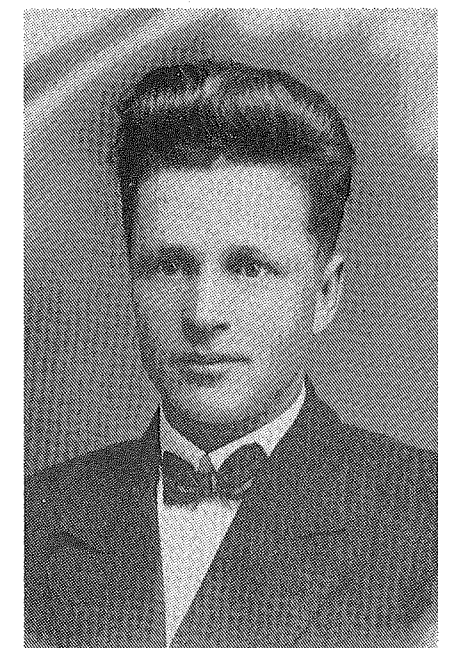
80 VUOTTA täytti 6. 4. 1993 maanviljelijä Arvi Henttonen Alastarolla. Hän on talvisodassa Käkisalmella VartioK:ssa ja SAutoK:ssa palvellut sotaveteraani, jonka jatkosodan yksiköiden (IKKK/JR 22 ja 4/20 Pr) taistelupaikkoina olivat mm. Salmi, Sääntämä, Syväri, Syvärin torjuntataistelut, Viipuri, Juustila, Tolvajärvi. Tällä matkalla hän myös haavoittui. Matkailua rauhallisemmissa merkeissä hän on harrastanut eläkkeellä oltuaan, lisäksi "auringonottoa" ja kuntoliikuntaa, kävelyä, hiihtoa ja kuntopyöräilyäkin. Arvi Henttonen kotikylä oli Vilakkala.

KUOLLEITA

Iivari Laulajainen, s. 19. 3. 1915 Sakkolassa, kuoli 25. 4. 1993 Punkalaitumella, vanhalla kotipihallaan "Saaressa". Hän oli talvi- ja jatkosodassa palvellut sotaveteraani, talvisodassa 1 ErPrissa (Rautu, Kiviniemi, Kelja, Sintola) ja jatkosodassa E/III/KTR 3:ssa (Korpiselkä, Salmi, Tuulos, Syvärin voimalaitos, Lotinanpelto, Sammatus, Kotkajärvi, Pitkäranta, Lemetti). Punkalaitumen Karjalaiset ry:ssä Iivari Laulajainen toimi perustamiskokouksesta saakka eri luottamustehtävissä ja aktiivijäsenenä loppuun asti. Karjalan Liiton pronssinen ansiomitali myönnettiin hänelle v. 1972. Nuoresta saakka metsästäystä ja urheilua harrastaneena hän oli näistä kiinnostunut jatkossakin, kuten myös Suomen ja maailmantapahtumista yleensäkin; kunnan liikuntalautakuntaan hän kuului vuosikautia.

Iivari Laulajaisen siunasi haudan lepoon 8. 5. 93, kauniina lauantaipäivänä, Punkalaitumen kirkkoherra Klaus Malmivaara, kanttorina oli Hilikka Iso-Rautio. Muistotilaisuus pidettiin Punkalaitumen seurakuntatalolla.

Yhteistä taivalta 50 vuotta

Ehyttä onnea sodan särkemän kodin seinustalla Haparaisissa, omaisten ja ystävien ympäröimänä. Toisessa valokuvassa on hääpari 50 vuotta myöhemmin, nykyisessä kodissaan Kanasissa.

Avioliittoon vihittiin Sakkolan valitustalolla 2. päivänä toukokuuta 1943 Eero Eemil Myllymäki Laviasta ja Saimi Sanelma Ruottunen Sakkolasta. Viikimisen toimitti rovasti Joonas Laurila.

Oi elämäntie

Metkaa se on elämä tää, kun päivä iltaan ennättää. Työhuolet on jääneet jo taa, aatos menneeseen johdattaa. Oltiin nuoria riuskoja, vaan pelätty ei vanhuuttakaan. Valvottiin yöt ja uhottiin, juonia hauskoja punottiin. Tansseissa oltiin aamuyöhön ja taas siitä päiväntyöhön reippaina astuttiin, väsymys kauaksi karkotettiin.

Rahahuolia joskus oli kyllä, vaatteen hienot piti olla yllä. Muotia tarkasti seurattiin, kaikkea turhaa ostettiin. Ikä karttui tuli tosi eteen, enää ei markkoja viskattu veteen. Toisille tuli perhehuolet, toisille elämä jakoi vain puolet. Toiset eksyivät viinämäkeen, toisille hanskat vain jäi käteen. Toiset herroina taivaltaa, toiset lähivät rajan taa.

Nyt tässä näin eläkeiässä, kaikki vaivat kipuna selässä. Hampaat omat on lyöty naulaan, tekosellaiset kurkua kaulaa. Muisti on häipynyt käpälämäkeen, verrata itseäs ei voi käkeen, joka kevät helskyttää kukkuut helisevät.

Lie aika tää juttu lopettaa, viel jokunen taival vaeltaa, tätä elämäntietä ennättäin, uskoen toivoen eteenpäin.

Jenny Hartin

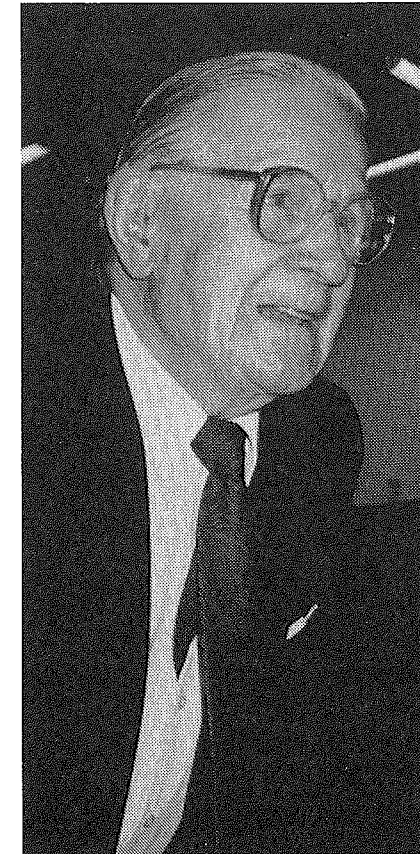
90-vuotiaalle onnea

Helmikuun 14. päivänä vietettiin Sulkavalla iloista juhlaa. Heikki Juhonpoika Repo täytti 90 v. Juhlapaikalla kävi iltapäivän kuluessa ystäviä ja sukulaisia syntymäpäiväsankaria onnittelemassa. Sankari sai kuulla puheita, laulua, runon lausuntaa. Tunnelma oli iloinen ja välitön. Heikki Repo liikkui virkeänä vieraittensa parissa. Me nuoremmat saimme kuulla hänen elämästään monta tapahtumaa, joita emme ennen olleet kuulleet.

Heikki Repo syntyi Sakkolassa Taipaleen joen varrella, jossa hänen vanhemmillaan oli kauppa. Myöhemmin perhe siirtyi maanviljelijöiksi Kaarnajoelle. Heikki Repo ehti kasvaa lähes rippikouluikäiseksi Venäjän vallan alla. Niinpä hän muistaakin hyvin, mitä oli elää niin vanhan Venäjän kuin Neuvostoliitonkin naapurina. 15-vuotiaana Heikki osallistui vapaussotaan. Hän oli vapaaehtoisena Sakkolan suojeluskunnan mukana huoltotehtävissä. Vapautuminen vieraan vallan alta tuntui nuoresta miehestä hyvältä. Vapaussodan päättymistunnelmissa hän kertoi ajatelleensa, että Suomen on pidettävä ovet auki koko muuhun maailmaan.

Talvisodan aikana hän taisteli Kannaksella Kirvesmäen "tulihelvetissä". Jatkosotaan ei aluksi kutsuttu vanhempia ikäluokkia, mutta pari vuotta hän ehti olla mukana sodan loppuvaiheissa. Heikki Repo selvisi sodista haavoittumatta, mutta noiden aikojen muistoksi polvia ja toista jalkaa jomottaa aika ajoin.

Ennen sotia Heikki Repo hankki itselleen polkupyörän, jossa oli matalapainerenkaat. Tätä pyörää kylän pojat kävivät joukolla ihailemassa. "Jospa siihen saisi edes hiukan koskea!" Polkupyörä oli unohtua ulla-kolle lähdetessä sotaa pako. Viime hetkessä se kuitenkin pakattiin mukaan. Missä lienee nyt? Toisenkin kulkuneuvonsa Heikki Repo mainitsi. Hän hankki v. 1959 mopon, jolla

"Annaha, ko mie hoastan. . ." Heikki Repo 90-vuotisjuhlassaan.

ajeli yli 30 vuotta. Saku, tyttären poika, sai sen sitten 15-vuotislahjaksi. Ammatikseen Heikki Repo teki kotona Kannaksella ensin maanviljelystöitä, kunnes v. 1938 siirtyi Metsähalituksen palvelukseen. Käkisalmen hoitoalueen metsät tulivat tuolloin tutuiksi. Sotien jälkeen hän siirtyi Sulkavalle Lohikosken "savotoille" ja toimi siellä eläkkeelle siirtymisensä asti. Nyt hän asustelee Sulkavan kirkonkylässä uudessa palvelutalossa. Virkeänä hän osallistuu sotaveteraanien, karjalaisten ja eläkeläisten toimintaan.

"Olen tyytyväinen elämään. Matkan varrella on ollut tyyntä ja myrskyäkin, mutta vaikeuksistaikin on yli tultu."

Heikki-setää vielä juhlista kiittäen ja onnea toivottaen

Leena Repo, veljen tytär

Täytekakku

Sakkolan Kiviniemen Kasarmilan osuuskaupan myymälään oli tullut uusi myymälänhoitaja.

Oli ollut varhainen kesäaamu, perheessä oli isännän syntymäpäivä. Niin rouva oli leiponut päivän kunniaksi täytekaakun.

Aamutuimaan oli heille tullut vanhemman puoleinen mies. Mies oli sellainen kulkumies, niin kuin niitä ennen oli, kiertelivät kylistä kyliin ja niin elättivät itsensä.

Vasta paikkakunnalle tulleen ei myymälänhoitajapariskunta miestä tuntenut, olivat luulleet häntä joksikin naapuritalojen isännäksi. Rouva oli ajatellut, että nytpä hyvinkin sattui, kun on tuo täytekekkinen. Keitän kahvit, niin tutustutaan uusiin naapureihin. Rouva kattoi kahvipöydän ja laittoi täytekekkinen juhalliseksi pöytään.

Mies oli nostanut täytekekun eteensä ja syönyt sen kaikki ja sanonut: tämäpä hyvää, onko tätä lisää?

Kun mies oli lähtenyt, oli talon väki tuumannut, että ei tämä ihan tavallinen isäntä ollut. Olivat sitten puhuneet, että sellainen oli heidän vieraansa uudessa työpaikassa.

Taimi Finni

**Perhejuhlia?
Suruviestejä?
Valmistuneita?
Syntymäpäiviä?**

**Kirjoita tiedot
Suvannon Seudun
toimitukseen, osoite**

**Rautasema
37550 MOISIO
puh. Iltaisin 931-748 448**

Pelakuut jäivät ikkunalle kukkimaan

Ihmisen elinvaiheet voi olla tahtomattaan hyvin moninaiset jopa satumaisen seikkailunomaiset. Sen on omakohtaisesti saanut Emma Kuuppo os. Pekkanen syntyisin 19. 5. 1908 Sakkolan Riiskasta kokea. Jo lapsena hän sai seurata kansalaissodan aiheuttaman melskeen. Ja toisen kerran syksyllä 1939 rauhaisa kotielämä muuttui. Reserviläisten tulo kannakselle, linnoitustyöt, veneiden takavarikointi, laivavuorot Suvannolla häiriintyivät. Nämä toiminnot osoittivat mitä oli tulossa rauhallisille kotitalouksille. Marraskuun viimeinen päivä pelättiin lentokoneita ja kuunneltiin tykkien jyskettä. Seuraavana päivänä iltahämärissä lähdettiin kotoa. Karja ruokittiin ja jätettiin navettaan. Mieheni Aleksanteri kuormasi hevosen rekeen kolmen lapsemme lisäksi vähän tavaraa. Osa tavarasta piilotettiin kellariin ja kuopattiin maahan peltirasiaan. Lähtiessä ajatus oli, että tulemme pian takaisin. Ajoimme rautatieasemalle, hevonen pantiin puomiin kiinni ja annettiin heiniä eteen. Sotilaille annettiin hevosen käyttöoikeus. Itse ahtauduimme tupaten täynnä ihmisiä olevaan junaan määränpäänä Rantasalmen asema. Silloin oli hyvin kylmä, jo alkumatkan hevoskyytin aikana alkoi varpaita palella. Matkamme jatkui niin, että helmikuulla tulimme Sysmään, missä suojeluskuntatalolla majailimme toukokuulle asti. Täällä siirryimme Vesilahteen ja heti kesäkuun alussa Ruovedelle missä olimme runsaan vuoden.

Kun jatkosodan aikana Sakkola oli vallattu takaisin, tuli varsinkin isäntä Alelle valtava kaipuu kotiin Sakkolaan. Niinpä läksimme keväällä -42 takaisin Karjalaan. Sota oli hävittänyt kotoa kaikki rakennukset. Täällä asuttiin tilapäisissä tiloissa ja epävarmoissa oloissa kevääseen 1944, jolloin tehtiin vielä kylvöt. Kylvötyön jälkeen läksimme toisen kerran Sak-

kolasta evakkoon kesäkuun 15. päivänä. Lähtöpäivänä omenapuut kukkivat ja pelakuut jäivät ikkunalle kukkimaan. Ale lastasi hevosen kärrit vähillä tavaroilla ja tietenkin porsaalla. Emäntä tuli lehmien kanssa perässä. Varsinkin kiireisen alkumatkan aikana nukkuminen jäi kovin pieneksi. Ruokana meillä oli oma maito ja myöhemmin myös voi, kun saatiin taloissa maito separoida. Leipää saatiin ostaa matkan aikana taloista. Silloin oli juhannuksen aikaan hyvin kylmää ja sateista, tosin joskus taloista saatiin yöpymistilaa.

Vain yksi isäntä yöpaikkaa pyytäessämme antoi ymmärtää, että miksi läksitte, olisitte jääneet "sinne".

Noin kolmen viikon väsyttävän matkan jälkeen saavuimme Rautalammille Kalle Nokkan taloon.

Täällä saunominen ja sängyssä nukkuminen tuntui ihanalta lepotuokiolta. Keväällä -47 siirryimme Punkalaitumelle, mistä saatiin pieni tila, jonne aloimme rakentaa kotimme ja sen kaikki talousrakennukset. Kanteenmaan kyläläiset ottivat meidät oikein hyvin naapureikseen.

Emma kertoi käyneensä pari vuotta sitten "kotona" Sakkolassa. Eihän niitä muuttuneita seutuja omakseen tuntenut ennen kuin alkoi Suvanto näkyä. Kuupon tilan rauniot oli siinä tilassa, mihin sodan käynti ne jätti. Sirenipensaat kukkivat, mutta vieressä oleva kolhoosin lehmitarha pilasi maiseman. Kävimme myös etelänpuolen Suvannon Riiskassa syntymäkodin paikalla. Totesin, että ne lapsuusmuistot ovat kaikkein tutuimpia ja rakkaimpia. Kotikuuset oli vielä paikallaan ja vanhoja omenapuita oli vielä nytkin elossa. Vanhasta ojasta tunsin kotitalonhuat hyvin. Se kiivi, jonka päällä istuen Alen kanssa ensi kerran haaveiltiin, oli siinä Ukosen rajalla rantapolun varrella.

Emman nuoruudessa välttämätön tarve vaati taitoa myös erilaisten kudonta- ja neuletöiden tekemiseen. Vielä eläkepäivinäkin käsityöt ovat jatkuneet harrasteena, joista harvinaisempina taitona voi mainita villakintaan neulonnan. Emma on ollut leskenä vuodesta -60 alkaen, eli noin saman ajan kuin mitä sai viettää rakkaimman elämäkumppaninsa Alen kanssa. Myönteinen asenne elämään ja iloinen mieli yhdessä miellyttävän käytöksen kanssa, on suonut Emma-mummolle näin pitkään hyväkuntoisen elinajan. Tämän pitkän ja erittäin monivaiheisen elämäntaipaleen tuntien, voi ymmärtää, kun Emman elämä tavoittaa syyskauden, että sen ruska on hyvin kaunis. Vanhuuden päiviään Emma viettää Annankodissa Mikkelin kaupunkisaa.

P. V.

80-vuotiaan käsityöt näyttelyssä

Sylvi Jääskeläisen käsitöiden juhlanäyttely pidettiin Pirkkalassa 10.—15. 4. -93. Avajaisten yhteydessä juhlittiin myös Sylvin 80-vuotispäivää sukulaisten ja ystävien kesken.

Näyttely koostui mitä kauneimmista käsitöistä, joita olivat mm. erilaiset virkkaukset ja pitsit, poppanat, raanut, ryijyt, matot, punapoinnit sekä pellavakudonnaiset ja kuultokudokset. Upeat nypläystyöt kiinnostivat näyttelyvieraita eniten, ja jäivät varmasti useimpien niiden yli 300:n näyttelyssä kävijän mieleen. Nypläyksen jalon taidonhan Sylvi opetteli vasta vanhoilla päivillään.

80-vuotiaalle mummolleni:

*Isomummo paljon on meille opettanut,
neuvonut, näyttänyt, patistanut.*

*Itse oppinut kaikkea on elämältä,
olo aina ei ole näyttänyt tältä.*

*Minun lapsuudenmuistoni Sorkkalasta;
mummo hoiti kotia, tilaa, elikoita,
ei aina ehtinyt navetasta.*

*Mutta ahkerat kädet silloin jo loivat,
kangaspuilla raidat monet ja oivat.*

*Elämä heitellyt Sylviä puolelta toiselle on,
kerran, toisenkin vei taipaleelle evakon.*

*Täällä näemme tuloksen ahkerien käsien,
uskoa todeksi tätä tohdi en.*

*Laiskana mummo ole ollut ei,
huudahti silloinkin ter, moro, hei.*

*Kulunut vuosi on hiljentänyt tahtia,
sisua vaatinut on, ja voiman mahtia.*

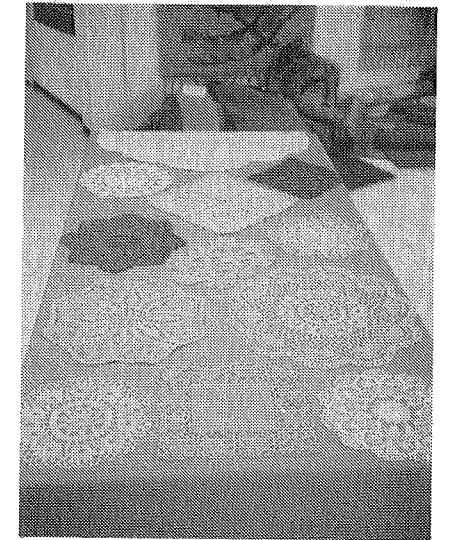
*Karjalan kunnaat Hämeen pelloiksi vaihtanut,
työtä milloinkaan ei ole kaihtanut.*

*Nyt vuosia täynnä on kahdeksankymmentä,
on hän vielä suoraselkäinen emäntä.*

*Täällä näet sinäkin mummon käden töitä,
varmasti tehty on joitain pitkin öitä.*

*Jos elämä mummon räsymatoksi kutoa vois,
en tiedä tohtisko yhtään raitaa silti antaa pois.*

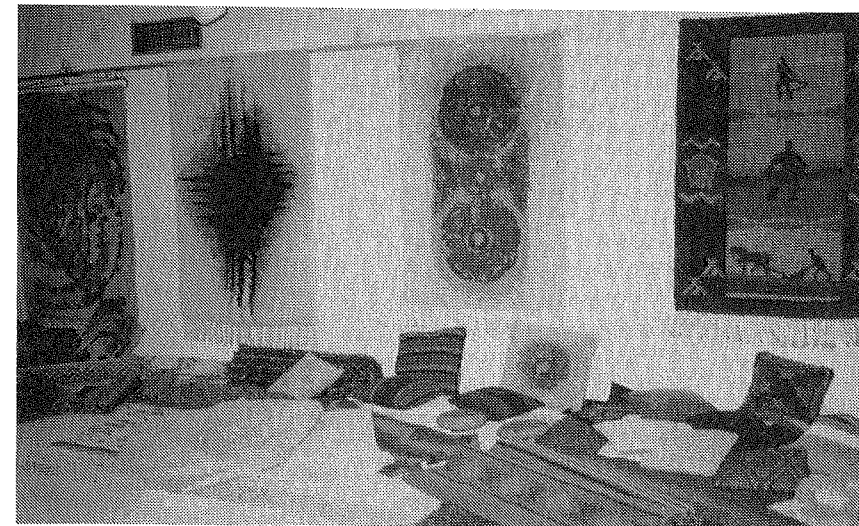
Elin

Nypläystyöt vaativat aikaa.

Kansallispuukuinen Sylvi Jääskeläinen lastensa kanssa kuvassa.

Ryijyt ovat yksi monipuolisen käsityöihmisen taidonnäytteistä.

Surujen mies

Hän oli ylenkatsottu, ihmisten hylkäämä, surujen mies ja murheen tuttava, jota näkemästä me peitimme kasvomme, halveksittu, jota emme minäkään pitäneet. Jes. 53:3 (engl.)

Nämä sanat herättävät soinnun monien sydämissä. Kun sydämessäsi on kipua, minunkin sydämeeni koskee. Pimeinä hetkinä, ihmisavun puuttuessa, pysyttele lähellä surujen miestä. Hän ymmärtää kaiken. Se on osoitus siitä, että sydän tarvitsee surujen miestä.

— Muruja on elon onni, suurin

osa suruja —

Monien kotien seinällä on taulu, jossa ovat nämä sanat. Sakkolassa, Vilakkalan majatalon, syntymäkotini seinällä oli pieni ryijy, jossa nuo sanat olivat.

En silloin vielä ymmärtänyt niiden sanomaa. Nyt kylläkin totean, että ihmisten elämässä täällä ajassa suru kuuluukin elämäämme. Moninaiset tahot ovat surun ja murheen aiheuttajat. Toiset aiheutuvat toisten kanssaihminen tahdosta, toiset jostain, jota emme osaa selittää. Tutkimattomat ovat Herran tiet. Ehkä me tar-

vitsemme sen surun tullaksemme hyväksytyiksi ja päästäksemme turvallisesti vanhurskauden rauhaan.

Raskaitten evakkomatkojen ja vuosien — suruvuosien — jälkeen usko taivaalliseen isään oli ainoa lääke selviytyä kohtuullisesti uuteen elämään. Jumalan varassa on ollut ja on hyvä vaeltaa.

Toivosi on aina ja kaikkialla Herrassa. Olitpa taivaallisissa tai maallisissa, tie on aina riemullinen tie. Sydän tarvitsee surujen miestä.

Samppa Viskari

Matka Karjalaan

Ol isiemme kotiseutu ennen Karjala se oli heille rakkainta myös meillä monella. Vaan sitten oli jätettävä kotiseudut nuo ja lähdettävä sinne, mitä matka eteen tuo. Vain ainut oli toivomus taas päästä takaisin sinne missä kotiseutu kaikkein rakkahin. Viis vuosikymmentä on siitä nyt jo kulunut, kun karjalainen kansa sieltä pois on lähtenyt.

Kun viime vuonna Sakkolaan mä matkan tilasin en silloin vielä tiennyt mitä siltä odotin. Mä olin kuullut siitä, miten kaunis Karjala jo monet kerrat lapsena sen tahdoin kokea. Nuo tarinat niin monet, joita olin kuunnellut ja vanhat valokuvatkin sen kaiken kertonut. Niin vähän pystyin silti siitä aavistelemaan mä mitä tunnen tullessaani kotiin Karjalaan.

Kun Sudenhäntään saavuttiin en ollut perillä se mitä silmissäni näin, ei ollut tärkeintä, vaan vasta pellot Hovinkylän laajat aukeat ja Ojaniemen mäet sekä rantamaisemat. Tuon kaiken uusi päivä vasta mulle eteen tois, kun sinne, miksi matkaan lähdin, ensin päästä vois. Mä mitä mietin, mitä oikein olin löytänyt, kun juurilleni saavuin silloin, siitä kerron nyt.

Maija Haliseva (lauluun Isoisän olkihattu)

Ol Ojaniemi, Hovinkylä siellä paikallaan vaan kaikki oli muuttunut ei ollut ennaltaan. Vaan miten vähän merkitystä sillä olikaan sen mitä oli ennen, pystyin silti tuntemaan. Kun Hovinkylän koulua mä eessäin katselin ja yläkerran rappusia ylös astelin se tuntui aivan siltä, niin kuin tuntee vielä vois, ett äidin, isän askeleet mun jalkain alla ois.

Siellä käki kukkui koivikossa, meitä tervehti kun Suvannolla siintävällä laineet liplatti. Ja Möngönlammen rantamat ja Hovisaarikin ne kaikki jospa voisi saada joskus takaisin. Nyt vasta oikein ymmärsin sen mikä menetys ol isillemme kerran kotipaikan luovutus. Mä omin silmin nähnyt olen kauniin Karjalan ja muistoissani pidän sitä aina omanain.

Vaan aivan itse koettava oli kaikki tuo ja sydämeeni tallentanut olen muistot nuo. Ei kukaan tiedä mitä siellä oikein aattelin, kun itse niitä kunnahia hiljaa vaelsin. Ei muistojani kukaan multa koskaan viedä vois ja tuntuu niin kuin juurenikin löytynyt jo ois. Vaikk kaunis koti-Karjala on jäänyt rajan taa silti tätä seutua on helppo rakastaa.

Mamma

Kotikylässäni Riiskassa ei vanhemmaa vaimoihmistä juuri mammaksi sanottu. Tavallisesti isoäiti oli mummo, isoisä ukko tai äijä, kumpakaan käytettiin. Vaimo oli akka, ämmä tai vain äiti, etenkin jos lapsia oli.

Mamma oli sellainen arvokkaampi ja herraskaisempi nimitys. Vähän oudon tuntuinenkin Kannakselaisen murteen pitelemään korvaan.

Mamma kuitenkin kylässämme oli. Mamejeffin mamma tarkemmin sanottuna. Sillä nimellä hänet tunnettiin, enkä edes löydä muististani hänen oikeaa etunimeään.

Mamejeffin tulemisesta kylään en myöskään omista mitään varmaa tietoa. Se lienee tapahtunut Venäjän vallan aikana. Kenties jo edelloisen vuosisadan puolella.

Mamejeffit omistivat melko suuren maakartanon Riiskan kylässä vuosisadan vaihteen tienoilla. Maatilan pidosta he luopuivat tietääkseni 1904, jolloin tilan osti Tomukorpi ja tuossa 1930 tienoilla se joutui Tenksten haltuun, jotka asuttivat tilaa aina talvisotaan saakka. Tilalla oli maanviljelyn lisäksi mylly, saha ja sähkövoimala, josta koko kylä sai sähkövirran.

Kun muistini alkoi piirtää kestäviä kuvioita tuossa 1920 paikkeilla, asuivat Mamejeffit kauniissa talossaan Riiskan koulun vastapäätä. Mammalla oli 5 tai 6 poikaa. Hänen miehensä minulla ei ole muistissani mitään. Sen tiedän, että samaa sukua asui Raudun puolella Palkealan kylässä ja Kiviniemessä myös. Alossa

nimisen pojan tytär Lea kävi kanssani samaa kansakoulua. Hän asui Mamman luona. Heillä oli kaksi koiraa: Jorkka ja Budka, ne tulivat aina vastaan kun meni pihaan. Ollessani palveluksessa Miila tädillä, josta kerroin edellisessä tarinassa, vein Mammalle maitoa ja näillä reissuilla tutustuin Häneen. Minulle Hän oli aina ystävällinen ja muistan, että Hänellä oli erityisen kaunis hymy. Silloin tällöin Hän vieraili Miila tädin luona. Vierailuja varten leivoimme oikein hienoja korppuja. Mamma käytti mustaa pitsiliinaa hartioillaan. Kulaiset korvarenkaat täydensivät asua ja hymy oli todella hurmaava. Vierailun ajaksi He sulkeutuivat kamariin ja keskustelivat siellä asioistaan, joista ei kukaan tiedä. Luulen, että Heillä kummallakin olivat omat elämänsä salaisuudet, joista ei ollut väliksi muille kertoilla. He olivat läheiset ystävykset vuosien ajan. ”Sasikka” poika asui usein Mamman luona. Hän oli innokas metsämies ja kutsui ystäviään syysmetsästyksen luokseen. Näissä oli vierailijoita Englannista, Puolasta, Saksasta ja myös venäläisiä herroja. Rouvat olivat usein mukana matkassa. Sasikan rouva Anna-Liisa passasi rouvia ja vieraita yleensäkin. Eräänä syksynä olin siellä minäkin laittamassa ruokaa ja metsästyseväitä. Metsästys tapahtui Suvannon laskulietteellä sei-

sovia lintukoiria käyttäen. Kohteena oli ”Tuppeli”, (tupla kurppa) lehtokurppaa hieman kookkaampi muuttolintu, joita lietteen heinikoissa oli runsaasti. Siellä opin, että herroiksi tehtäessä piti leivän siivut leikata hyvin ohuiksi.

Mamman keittiö oli kaunis: paljon kiiltäviä kuparipannuja ja muita hyvin kauniita esineitä. Kerran satuin menemään heille Pääsiäisen aikaan. Korkea, kauniisti koristeltu Pašha oli pöydällä. En ollut ennen sellaista kometta nähnyt. Mamejeffien rakennukset oli taidekoristein kirjoitettuja räystäistä alkaen. Valokuvaaja pojan, Kolan, koti Riiskan joen rannalla, oli erikoisen kaunis. Ilmeisesti suvussa oli aimoannos taiteellista kauneuden tajuua.

Riiskan kylä eli sopuisaa ja rauhallista aikaa monine erityispiirteineen ja erilaisine ihmisineen. Kyllä siellä oli tilaa kaikille. Opettaja Toivo Vähämäki jakeli tietoa kirjaviisaudesta ja myös kaalin kasvatuksesta. Hänessä oli kosolti maanviljelysperinnettä.

Mamejeffin suku lienee levinnyt kaikkiin maailman tuuliin. Ehkä tämä muistelu tavoittaa jonkun suvun jälkeläisistä ja herättää muistoja heidän lapsuutensa ajoilta. Osa pojista muutti nimensä Mailaksi jo ennen talvisotaa.

Ihmiset tulevat ja menevät, muistot seuraavat omia kuvioitaan ja elävät useimmiten kauemmin kuin ihmiset itse.

Aune Ahtiainen (Kuparinen)

Lapsi ja hiekka Heikki

Päivä paistoi lapsi leikki toverinaan hiekka Heikki. Vasten Heikin hiekkapintaa lapsi lämmitteli rintaa. Lapsi juoksi hiekka Heikki mukana vain aina leikki, jalan kuvan murentuvan pintaans piirsi, mikä sade poies siirsi. Sade kastoi hiekka Heikin kesken työn ja touhun leikin. Lapsi

leipoi siitä kakun, leivän kuvan murentuvan. Miksi särkyy aina leikki, vastaa mulle hiekka Heikki?

Kaikki särkyy häviää, kerran Tavas sekä maa. Mutta sinä lapsen kasvot aikaan iäiseen.

Kesken loppui lapsenleikki sylin avas hiekka Heikki. Sukupolvet vuo-

ron perään Heikki helmahansa kerää. Kuninkaat ja kerjäläiset, vanhukset ja imeväiset. Jokaiselle levon suopi, kunnes Herra käskyn tuopi, mitä kuuluu maitten yli — hiekka Heikki avaa syli.

Anna Lamppu

Revot koolla sukusunnuntaina

Kaarnajoen Repojen sukusunnuntaita vietettiin Mäntsälässä 25. 4. 1993

"... ja katsaha ko sie ja sie ja siekii uot peäst tän tulemoa..." Emma Koiranen, vanhin läsnäolleesta "serkussarjasta" toivotteli tällä tavoin tervetulleeksi Kaarnajoen Repojen jälkeläiset sukusunnuntain päivätilaisuuteen. Nuorempien oli vaikea täysin ymmärtää hänen puhumaansa murretta, joten tyttärensä Pirjo tulkit si äitinsä puheen: "... ja onpa mukavaa, että näin moni kuuluu joukkoomme..."

Kaarnajoen Revot ovat lähtöisin Suvannon eteläpuolelta Ojaniemen kylästä, jossa sijaitsi Revonlahti-niminen talo ainakin 1600- ja 1700-luvuilla. Kertoipa joku, että nimeä käytettiin vielä ennen sotaa. Heikki Matinpoika Repo (1742—1816) lähti kotoaan "maailmalle". Hän toimi renkinä sekä Vilakkalassa että papilassa, kunnes asettui pysyvästi Vilakkalaan, jossa kuoli talollisena. Hänen pojanpoikansa Mikko Juhonpoika Repo (1834—1915) muutti Vilakkalasta Kaarnajoelle 1860-luvun puolivälissä. Tällöin perheeseen kuului vaimon, Helena Tahvontytär Jor-

Vanhimman elossa olevan sukupolven edustajia. Vasemmalta Emma Koiranen, Kaija Heilimo, Mirja Repo, sekä Hertha Repo. Kolme viimeksimainittua ovat sisarusksia, Heikki Mikonpoika Revon tyttäriä.

tikan (1842—1904) lisäksi tytär ja poika. Kaarnajoella perheeseen syntyi vielä 4 tyttöä ja 5 poikaa. Lapsista seitsemän kasvoi isoksi ja perusti

oman perheen. Me "vanhan äijän ja mummon" lapsenlapsenlapset, pikkuserkukset, halusimme tavata toisiamme ja lähetimme kutsun kiertämään.

Sukusunnuntai alkoi jumalanpalveluksella Mäntsälän kirkossa. Pastori Simo Repo saarnasi hyvästä paimenesta, joka huolehtii omistaan kaikin tavoin. Karjalaan jääneiden patsaalle laskettiin havuseppele. Ruokailu ja päivätillaisuus pidettiin seurakuntakeskuksessa.

Iloinen puheenporina alkoi jo kirkonmäellä, kun tutut tapasivat toisensa. Jotkut olivat nähneet viimeksi Karjalassa ennen sotia. Jotkut tapasivat toisensa nyt ensi kerran.

"Seitsemän seurakunnan" jäsenille jaettiin ilmoittautumisen yhteydessä oma väritunnusensa. Värien mukaan "Anna Kyllästiset", "Juho Revot", "Mikko Revot", "Liisa Laula-

Sukusunnuntain nuorimmat. Yrjö Revosta, vanhimmasta tunnetusta Revosta lukien 10. sukupolven edustajat.

jaiset", "Matti Revot", "Heikki Revot" sekä "Helena Jortikat" löysivät toisensa. Näin oli myös helppo tunnistaa, mihin sukukuntaan nuorimmatkin kuuluivat.

Päivätillaisuudessa iloittiin erityisesti siitä, että "vanhan äijän ja mummon" (Mikko Revon ja Helena Jortikan) lapsen lapsia oli neljä läsnä. Heitä on vielä kahdeksan elossa. Päivätillaisuudessa luovutettiin "suvun vanhimman" kunniakirja sekä Sakkolan viiri toimitettavaksi Heikki Juhonpoika Revolle (s. 1903). Hän on tällä hetkellä tämän suvun vanhin ja elää Sulkavalla.

Päivätillaisuuden ohjelmaan oli esiintyjät merkitty karjalaiseen tapaan. Mikon Mikon Mariannan Sampan Paulan Ilona ja Tiina sekä Leenan Sanna lauloivat ja soittivat. Mikon Mikon Oivan Vieno esitteli läsnäolevat. Neljän eri sukupolven edustajia oli kaiken kaikkiaan paikalla 104 henkilöä. Mikon Mikon Emma kertoi Antti Laamasesta, sukulaismiehestä. Hän toimi Sakkolassa saarnaajana sekä runojen kirjoittajana. CP-vammaisena hän sai elää "syrystä katsojana", mutta henkisesti ja hengellisesti erittäin rikkaan elämän. Päivätillaisuus päättyi Antti Laamasen kirjoittamaan lauluun "Tähtitarhain tuolle puolen..."

Yksimielisesti päätettiin, että vuoden kuluttua huhtikuussa 1994 järjestetään seuraava sukusunnuntai. Tänä vuonna yritimme löytää kaikki pikkuserkkumme jälkikasvuineen sukukunnittain. Jos et jostain syystä saanut tietoa tämän vuoden tapahtumasta ja haluaisit tulla mukaan, ilmoita nimesi ja osoitteesi Vieno Lammille (12600 Läyliäinen, (914) 443 424) tai Leena Revolle (04600 Mäntsälä, (915) 872 680). Saat varmasti tiedon ensi vuodesta!

Sukusunnuntain tapahtumia kirjasi muistiin

Mikon Juhon Kainon Leena

Eila Leppänen, kuluvan vuoden piirakkamestari.

Piirakkamestaruus Sakkolan emännälle

Karjalainen piirakkamestaruus ry. pyytii tänä vuonna sakkolaisjuurisle Eila Leppäselle, o.s. Kyllästinen.

Vesilahden Karjalaisiin kuuluva Eila Leppänen otti ensimmäistä kertaa eläissään osaa piirakkakilpailuihin ja sai samantien mestaruuden kotiintuomisiksi Imatralla pidetystä kilpailusta.

Harjoituksen puutteesta ei piirakkamestari kärsi. Perheen leivinuuni lämpiyä usemman kerran viikossa lei-

vonnaisten tekoa varten. Parhaimmillaan Eila Leppänen kertoo tekevänsä 300 piirakkaa päivässä, jos tarve vaatii. Puoliso arvelee, että syntysikö piirakoita parintuhannen kuukausivauhtia?

Eila Leppänen kertoo leipovansa sormituntumalla. Piirakkakilvassakaan hän ei suolaa maistellut, vaan teki rutiinilla voittoisat syötävät. Onnittelut vielä näin jälkijunassa!

Tilaa sinäkin Suvannon Seutu

— 8 numeroa vuodessa, tilaushinta 70 markkaa —
Suvannon Seutu puh. (931) 748 448 iltaisin

Pitkään odotettu kotimatka Metsäpirttiin

Koitti viimeinkin se kauan odotettu keväinen sunnuntaiaamu kauniina ja aurinkoisena. Odotimme Raision keskustassa Uudestakaupungista matkan alkanutta autoa matkalaisineen. Ei ollut tietoa ketä sieltä tulee, mutta ainakin Anneli.

Meitä Raisiosta nousi autoon entinen Ratisen Bertta, hänen miehensä Reino Aaltonen, heidän poikansa Raimo, Ratisen Helmi, Suden Anna sekä minä ja mieheni Onni Koskinen.

Tästä alkoi meidän jännittävä matkamme. Silmäilyämme toisia matkalaisia, jokainen näytti jollain tavalla tutulta. Suurin osa oli Vorkkelaisia, sekä Saaroisista. Nimet olivat tuttuja, mutta 50 vuotta oli tehnyt tehtävänsä. Paloniemen kylästä olin minä yksin, siis ensimmäinen siellä kävijä.

Vainikkalan raja-aseman ylitettyämme tuli autoon utelias tunnelma: mitä on edessä ja mitä sivuilla, synkältä näytti. Ajatus, pääsemmekö todella kotiseudulle ja vieläpä ensimmäiselle viralliselle matkalle Metsäpirttiin. Viipurissa oli pieni tauko, kävästiin perjoskassa. Matka jatkui ja jännitys sen kun kasvoi, ainakin minulla. Katselin kurjaksi muuttunutta Kannasta ja kaiken päällisiksi satoi vettä.

Terijoelle päästyämme ilma oli jo kirkas ja uutta jännitystä seuraavaan aamuun. Saimme kuulla, että aamulla lähtee neuvostoliittolainen linja-auto kyytiin ja kaksi pikkuautoa mukaan, että niillä voimme kulkea sivukylillä. Minä porukoineni sain 8-hengen Volgan. Saaroislaiset saivat Ladan ja luvan, että saamme vapaasti kulkea joka puolella.

Koitti se odotettu aamu, yöllä satoi, mutta aamu oli kaunis. Ruokailun jälkeen matkavarusteet kuntoon ja kumisaappaat jalkaan. Hotellista saimme eväät matkalle. Nyt vasta se

Entisellä kotipihalla, navetan vintin rappusilla Liisa Koskinen ja miehensä Onni 28. 5. 90.

tosi matka alkoi, kun alkoi jollain tavalla tuntua tutummalta.

Raudun ohitettuamme jännitys kohosi huippuunsa, kun rupesin jännäämään pitäjien rajaa. Taisin olla ainoa porukasta, joka tunsin tätä osaa Metsäpirttiä. Siinä se jo siinsikin Suvannon selkä. Raajun mäki ja autiokylä, vain Mäkköis Korpelaisen talo seisoo paikallaan vähän ehostetuna. Sitten tulikin jo Tuusnianjoki, koulunpaikka, Vaskelantie, koski. Kosken kohdalla pysähdyttiin ja kuvattiin nykyiset kuohut. Muistan tienvarrelta jokaisen talon paikan.

Sitten jatkettiin Koselaan ja Vorkkeen ja ihan sinne paljon puhutulle metsästysmajalle; siellä oli puomi majan edessä. Käännettiin takaisin ja Sutelassa auto pysäköitiin ja pikkuautot lähtivät omille teilleen ja Koselan puoleiset lähtivät kävellen kotipaikoilleen. Me lähdettiin Vaskelan kautta Paloniemeen. Vaskelan mäellä on kolme taloa ja suoniitylle

Tuusniajoen varteen on rakennettu uuskylä vaikka se ei uudelta vaikuta. Mäellä oli talojen rauniot paikoillaan, mutta Tiikkeennäkulmalta oli kaikki perustukset lykätty kasaan, ettei ollut merkkiäkään talojen paikoista.

Paloniemen tie oli muuttunut kovin oudoksi, vieraan näköiseksi. Vaati harkintaa, missä koti portti ennen oli. Melkein jo sydän nousi kurkuun; enkö löydäkkään. Ensin löysin laajat aukeat pellot ja sitten osasin paikallistaa kotipihankin, jota olin 17 vuotta taapertanut ja yrittänyt laittaa kauniiksi. Kätteni töitä löytyi vieläkin. Kolme akillean pensasta seisoi rivissä minua vastaan ottamassa. Yksi niistä tuotiin Raisioon ja on kukivana kuvattu ja suurennettu taukuksi, sekä kuva kotiportilta, myös suurennettu. Raimon tarkka silmä näki lisäksi pienen raparperin lehden ja sekin kasvaa nyt Raisiossa. Kauan ovat jaksaneet elää siellä karussa

maassa ja varttua pelastajaansa. Puista ja pensaista ei ollut jälkeäkään, rakennuksista vain navetan peruskiviä ja tallin betoninen seinäpätkä. Eikä koko kylässä ollut yhtään rakennusta.

Sitten jatkoimme Lapanastientietä, siellä myös kaikki hävitettyä.

Seuraava päämäärä oli Paukunmäki, Bertan ja Annan koulutiet ja hiekat, nyt oli aika röttelökylä. Sitten oli vuorossa tyttöjen kotipaikat. Ei auttanut muu kuin kääntä takaisin, kirkonkylän ja Viisjoen sillan kautta. Annan kotipaikka ensin petti, mutta kyllä se siitä selvisi. Pireät oli kovin rehevät ja oli kuusetkin kasvaneet melkein täyteen mittaan, vaikka vieraat isännät ovatkin hoidelleet.

Sitten taas jännitystä: meneekö Räikkölään minkäänlaista polkua? Yllätys, sinne menikin hyvä autotie ja jatkuu ties minne. Bertan ja Helmin kotipaikka löytyi, siellä myös piireat rehoittivat, mansikat kukkivat koivikossa, pellot olivat metsittyneet. Entiset metsät siinä ympäristössä olivat niin mahtavat, että Bertta oli shokin partaalla.

Sitten olikin kotipaikat nähty ja suunnattiin kirkonkylälle.

Aika meni niin tipalle, että kirkon rauniot jäivät katsomatta. Jokaisella oli sama sävel, ensi kesänä uudelleen. Minulla on jo seuraava matka itämissä heinäkuun lopulle, saas nähdä? Jokainen oli täsmällisesti auton luona ja lähdettiin kohti Terijokea. Jokainen myös tuntui saaneensa sen mitä oltiin vailla, siis tietoa entisestä kotipaikasta. Nämä kanta-Suomen pojatkin tuntuivat olevan matkaansa tyytyväisiä ja yllättyneitä Metsäpirtin kauniisiin maisemiin ja laajoihin tasaisiin viljelysmaihin.

Illalla sitten riitti juttua, kun jokaisella oli omat näkemykset eri puolelta pitäjää. Terijoelle oli järjestetty juhlat ensimmäisen virallisen matkan kunniaksi ja saimme jokainen 30 henkilöä Terijoki-aiheisen paidan.

Sitten seuraavana aamuna läksimekin tyytyväisinä kohti Suomea ja nykykoteihimme.

Liisa Koskinen

Kirjoittaja on Maria ja Juho Suikasen tytär Metsäpirtin Paloniemen kylästä. Hänen isänsä sekä äitinsä sukua oli Sakkolassa. Hänen äitinsä äiti oli Ojaniemestä Halosen Saara.

Tule kanssani

*Tule kanssani virralle:
se on herännyt
rannoilla työn ääniä*

Malttamaton meno

*Aallot kiertävät pyörteisiin
kutsuvat leikkiin*

*Kaikella on tarkoitus
tule kanssani
tule virralle*

*Sorsat ja hanhet nokat koholla:
olisiko jollakin ruokaa?*

*Tuuli tulee etelästä
puun oksat tanssivat
onpas niillä hauskaa*

*Pilvet eivät ole vielä tulleet
kastetta kaislan varsilla*

Tule kanssani

*Tuuli kantaa kukkien tuoksua
pienet aallot välkkyvät hetken
nukahtavat pyörteen imuun*

*Iloisen virran yllä on hyvä olla
se vie meidät
nurmikenttien syliin*

*Tule kanssani
tule virralle.*

Topi Aava

Rökäleet

Tätini, Hilda Pakarinen os. Ollikainen, meni naimisiin joskus kaksikymmentäluvun alussa ja muutti sieltä Sakkolan Valkjärven kylästä Heinävedelle, miehensä kun oli sieltä kotoisin.

Oltuaan siellä vuosia, taisi olla jo kaksi lastakin, hän päätti lähteä kyläilemään entiseen syntykotiinsa tervehtimään äitiään ja muita sukulaisiaan. Tätini oli hankkinut itselleen kansallispuvun. Niinpä hän päätti yllättää äitinsä, minun mummoni, ja

puki ylleen uuden kansallispukunsa.

Mutta äitinsä ei ollut koskaan nähnyt kansallispukua. Kovin ihmeellisesti se hänen silmissään näytti. Toivon sitä katseltuaan hän sanoikin: Eiks siul hyvä lapsi uo parempii vaateteita, ko tuollasii rökäleitä pijät.

Kai tätini sitten lie selittänyt pukunsa arvon, ja sanonut, ettei hänellä tämän parempaa pukua ole. Huonompia kylläkin.

Taimi Finni

Sinne

Sinne käyn muistoissa, ain yhä sinne, missä on kaunis kukkiva rinne, siellä käy aaltojen, koskien pauhu, siellä soi sieluni kaunein laulu.

Sinne mun tieni ain muistoissa johtaa, siellä mun sieluni Luojanakin kohtaa, siellä nukkuu rakkahat kumpujen yössä, heitä ain muistelen murheissa, työssä.

Heillä on hienoinen valkea kehto yllä soi vihreä lempeä lehto, loiskivi rantahan vienoinen laine, siellä elää sankarten taru ja maine.

Hilma Hokkanen

Kevään uutta muotia Virkki-Käsityömusseossa

Kevätkauden viimeiselle tapahtumalle on annettu Virkki-Käsityömusseossa iloinen tunnus "Kevät keikuen tulevi". Se lupaa aina jotain uutta ja virkistävää.

Tänä keväänä tunnettu tähtimannekiini Maria Melin järjesti käsityömusseoon muotinäytöksen, jossa hän esitteli tyttärensä Lindan ja freelancemannekiini Raili Saarron kanssa seitsemänkymmentä asukokonaisuutta käsittävän kokoelman.

Käsityöneuvos Tyne-Kerttu Virkki oli "vapaaehtoisten" museon ystävien avustamana somistanut huoneiston koivunoksin ja kevään kukin. Juontajana toimi käsityömusseon perinnetoimikunnan puheenjohtaja Anja Lehtinen.

Hän kertoi heti aluksi kevään muotilinjan suosivan luonnonmateriaaleja: luonnonsilkkiä, puuvillaa ja ohut villaa sekä pellavaa. Väleistä olivat hallitsevina pehmeät, murretut värit, ruskean eri sävyjä valkean kanssa, vihreää ja mustaa, raikkaita punavalkoisia ja punavalkosinisiä raita- ja kukkakankaita. Valkoista oli kokopukuna tai puserona kuviollisten housujen kanssa.

— Muoti toistaa itseään. Kevään tyköistuvat, kellohelmaiset kukalliset leningit olivat kuin suoraan 50-luvulta, asustemuoti oli saanut vaikutteita 70-luvulta: liivejä, helmiä, koruja, huiveja.

Näytöksen vapaa-ajan puvuissa oli kokonaan löysiä malleja, mutta myös alaspäin kapenevia lahkeita väljään takkiin tai viitaan yhdistettynä. Housupukujen suosio tuntuu vain lisääntyneen. Niitä käytetään katu-, vierailu- ja juhla-asuina. Tässä näytöksessä niiden osuus esitetyistä koelmista oli ainakin puolet. Anja Lehtinen huomautti niiden suosion johtuvan mukavasta helppokäyttöi-

Kahvipöydässä muotinäytöksen jälkeen. Vasemmalta Taina Kuosma, Linda Melin, Raili Saarro, Aili Tuhkanen, Tyne-Kerttu Virkki ja Maria Melin.

syydestä.

Tyköistuvia kesäkävelypukuja, joissa oli tiukka bleizer ja hame, oli mm. mustan ja vihreän, vihreän ja mustan yhdistelminä, s.t.s. vihreä takki ja musta hame, musta takki ja vihreä koko puku. Mieleeni jäi eräs viininpunainen, hieman väljähkö kesäkävelypuku poppanasta.

Muotipituudet tänä keväänä ovat mini- ja nilkkapituuksia, ajatonta muotia edustavia "välipituuksia" oli luonnollisesti monessa puvussa. Halkioita suositaan, niitä näki minihalkioina lyhyissä hameissa, pitkinä takka-, etu- ja sivuhalkioina nilkkapituissa ja juhla-asuissa. Totesin tyytyväisyydellä olkatoppausten hieman pienentyneen, joten olkapäälinja oli naisellistunut. Juhlapuvuissa oli usein n.s. liekkihelma, joka tuntuu olevan suurta muotia.

Hatuilla on uusi tuleminen. Kaikkiin pukuihin, paitsi ei tietenkään iltapukuihin, liittyi väriin sopiva hat-

tu, joka oli useimmiten leveälierinen. Somisteena niissä oli toisinaan kukka tai ruusu. Irtokukkia oli myös puvuissa. Juontajallakin oli kaunis ruusu rinnassa. Hattukukat toivat mieleen isoäidin ajan vuosisadan alussa. Hatut olivat valmistetut sisal-, olki-, juuri- tai kangasmateriaalista.

Kaikissa puvuissa olivat niihin sopivat, melko suuret, fantastisen loistokkaat korvakorut, jotka täydensivät asukokonaisuutta. Kaulahelmet, moninkertaiset tai kahdet eri helmet rinnakkain ovat myös nykymuotia.

— Näyttely kokonaisuudessaan oli upea, puvut ihastuttavia ja tyylikkää, mannekiinit viehättäviä. On kovin vaikeaa eritellä, mitkä pukukokonaisuudet olivat kauneimpia, sillä kaikki seitsemänkymmentä olivat kauniita omassa lajissaan. Mainittakoon kuitenkin, että katsojaa suorastaan sävähdetti värikkäuden jälkeen Maria Melinin esittelemä, nilkkapituutta oleva, kapealinjainen valkoi-

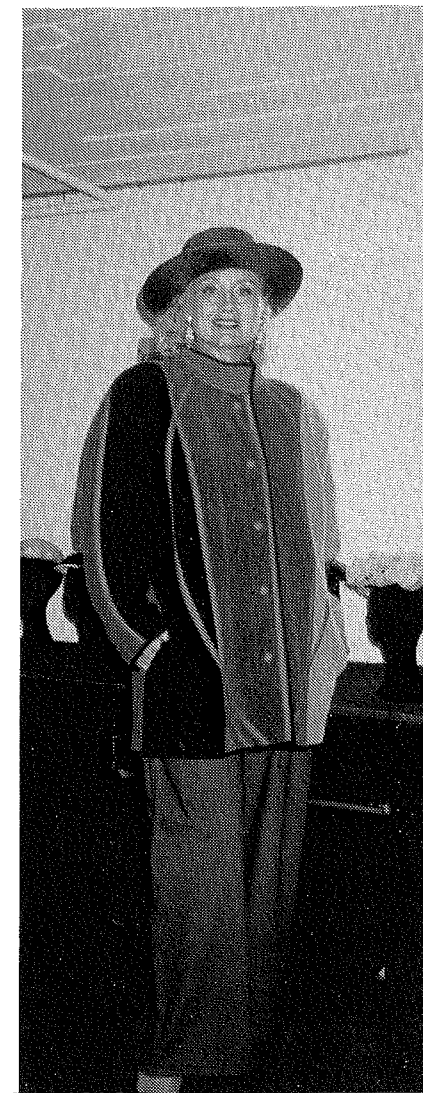
nen puku, jossa oli pitkä sivuhalkio, ja jota täydensi musta leveälierinen hattu. Mieleeni ovat jääneet myös Linda Melinin kantamat valkoiset puvut: lakkiaispäivän koulunjuhlaan sopiva jakkupuku ja pitsikoristeinen juhlapuku lakkiaistanssiaisiin.

En muuten koskaan lakkaa ihmettelemästä sitä ripeyttä, millä hyvät mannekiinit vaihtavat pukua, ja jaksavat hymillä loppuun saakka, vaikka esitettävää olisi kuinka paljon, kuten tässäkin tapahtumassa.

Näytöksessä esiteltiin seuraavien liikkeiden ja toiminimien pukuja: Beda / Pirjo Pörhö Ky., City-Mode, Francoise Boutique, tmi Annikki Karvinen, Maria Kurki, Parisienne, Solo-Donna Oy.

Hatut oli valmistanut Hattu-Atelier / Sirkka Sederlöf. Kaikki e.m. mainitut olivat helsinkiläisiä. Korut olivat t:melä Bijouterie KM, Lahdesta. Samassa tilaisuudessa avattiin hattunäyttely, jota esitteli opettaja Taina Kuosma.

Koko muotinäytöksen ajan peruskoululainen Maria Suokas soitti kiehtovaa taustamusiikkia pianolla. Hänen äitinsä, rouva Riitta Suokas oli henkisenä tukena. — Juodessamme kahvia alakerrassa Tyne-Kerttu Virkki kertoi säätiön toiminnasta. Kuulimme myös Maria Melinin tyylikoulusta, jonka toiminta alkaa täydellä teholla elokuussa, kun sille on nyt saatu sopivat toimistotilat Fredrikinkadulla numerossa 67. Koulussa voi suorittaa mannekiinin perus-

Raili Saarron esittämä värikäs vapaa-ajan asu, jonka puvun housut puuvillaa, takki poppanaa.

kurssin sekä eripituisia muita kursseja, jotka liittyvät k.o. alaan.

Aili Tuhkanen

Kesällä 1943 Petäjärvellä

Näen vuosikymmenten takaa mielessäni kuin elokuvassa miten Äijä, kuten häntä silloin rakkaasti nimitin, tulee raunioilta päin mietteissään, kävelee tapansa mukaan jalalta toiselle töpsähdellen. Näen hänen "lyysinsä" värin ja kuulen rauhallisen hyreksinnän.

Itse kyyhötän retallaan olevan hevospuomin alla leikkimässä ja pohitimassa Kamalaa Asiaa: parakin alta hämärästä näkyvät tavattoman pitkät mustat huopatossut, aivan kuin joku olisi ryöminyt sinne nukkumaan. Tai kuollut. Vihollinen tietysti, päättelen. Pelottaa kovasti. Mummo ja muut naiset eivät vain ota minua ja löytämäni ryssää tosissaan.

Mutta siinä tulee Äijä. Silmälasit välkähtävät rattoisasti.

— A mitä pien tyttö.

Ja minä kerron Äijälle. Äijä hyreksii edelleen.

— A vot sillee... mitkä lienööt huopikkaaranit. — Myös lähettääki nyt kokemaa kalapyövyt.

Ja me kuljemme heiluvien heinien ja kukkien välissä kai Piustille päin. Polku on niin pehmeähiekkainen ja auringonpaahdama, että sen hiekan lämpö tuntuu varpaissa vieläkin.

R. K.

Vertaa, vaihda. Valitse TSOP.
Toimialueensa ainoa todellinen paikallispankki.

TSOP
TAMPEREEN SEUDUN OSUUSPANKKI

12179>KESTOT/000000001
HYNNÄ TAUNO
KURKIPOLKU
37550 MOISIO

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on nyt saatavana, samoin on vielä runsas varasto kirjaa: Sakkolan kylät tuvasta tupaani. Kirjoja on saatavana: Lempäälän-Viialan Osuuspankki, Lempäälä ja Kulju (Esko Kallonen), Eero Kurikka, Huhtamo puh. (932) 64 506, Uuno Pulakka, Ruovesi puh. (934) 76 021, Anneli Kuisma, Eino Koiranen ja Esteri Lopenen, Lempäälä. Punkalaitumella kirjoja myy Eino Kuisma, puh. (923) 74 346.

Postitilaukset: Elli Pulakka, Lempäälä puh. (931) 751 241. Ainoastaan Elli Pulakka lähettää postilähetyksinä.

Hinnat: Sakkolan historiaa II 70,—, Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110,—. Postilähetyksistä lisäksi lähetyskulut. Myyntipisteitä järjestetään lisää ja niistä ilmoitetaan Suvannon Seudussa.

NYT ON TILAISUUS HANKKIA EDULLISESTI LAHJAKIRJOJA!

Kaikki sähköasiat voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — PUH. (931) 739 541

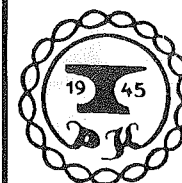
PITO-KALAASI KY

JUHLA- JA MERKKIPÄIVÄPALVELU

AILA JA KATI HEIKKILÄ puh. 433 902

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!
JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

— — —
AILA HEIKKILÄ Saarenkärjenk. 1 B
33300 TAMPERE puh. 433 902

PÄRSSISEN KONEPAJA

35500 KORKEAKOSKI

PUH. (931) 335 8204, iltaisin (931) 335 8435
Autopuh. 949 239 535

**Toimivia metalliovia, ym. rakenteita
Alumiinisia ovia ja ikkunoita**

Putkiliike P Nuora Ky

37560 KULJU

puh. 676 100

MUISTA!!!

SAKKOLAN PITÄJÄJUHLAT
VESILAHDESSA 1. 8. 93.

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti,
ilmestyy 1993 8 kertaa vuodessa

Tilaushinta
70 mk vuosikerta

Ilmoitushinnat
1 mk, palsta mm

Toimituksen ja konttorin osoite
Rautasema 37550 Moisio
Puhelin (931) 3748 448 iltaisin

Postisiirtotili
TA 359 751

Pankki
TSOP
37500 Lempäälä
Tilinumero 522803-211955.

Vastaava toimittaja
Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta
Esko Kallonen
Eero Koppanen
Ritva Koski
Juha Kuisma
Hannu Paukku